

Centrālās statistikas pārvaldes (Pārvalde) apsekojuma mērķis, tiesiskais pamatojums un iegūto datu izmantošana

Pārskats par tirdzniecību ar Eiropas Savienības dalībvalstīm
(Izvedums-Intrastat-2B)

- Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?
- Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?
- Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?
- Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?
- Kam ir jāiesniedz dati?
- Kur publicē oficiālo statistiku?
- Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?
- Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?
- Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

➤ Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?

Pārvalde lūdz iesniegt datus, lai nodrošinātu lietotāju vajadzības, kas definētas **Oficiālās statistikas programmas** pielikuma 1. punktā (Nacionālo kontu sistēma), 3. punktā (Ārējā tirdzniecība), 4. punktā (Cenu statistika) un 28. punktā (Informācijas sabiedrības procesa statistika).

Ikviena uzņēmuma dati sniedz būtisku ieguldījumu informācijas sagatavošanā ikmēneša statistikā par preču ārējo tirdzniecību (importu un eksportu), un iegūtā informācija sniedz iespēju operatīvi novērtēt starpvalstu tirdzniecību sadalījuma pa preču veidiem un valstu grupām. Ārējās tirdzniecības datus izmanto valsts tirdzniecības partneru, svarīgāko eksportpreču un importpreču noteikšanā.

Kopsavilkuma datus izmanto dažādas institūcijas, starptautiskās organizācijas un citi datu lietotāji preču ārējās tirdzniecības statistikas analīzei, salīdzināšanai, statistisko ziņojumu un preses ziņojumu sagatavošanai, prognožu izstrādei, kā arī citiem mērķiem. Piemēram, Eiropas Savienības Statistikas birojs (Eurostat) savā tīmekļa vietnē publicē ikmēneša preses relīzes, balstoties uz oficiāli

pieejamiem dalībvalstu preču ārējās tirdzniecības statistikas datiem mēneša griezumā.

Kopsavilkuma datus izmanto arī:

- eksporta vienības vērtības un importa cenu indeksu aprēķiniem;
- naftas produktu importa, eksporta un patēriņa datu aprēķiniem;
- cieto kurināmo ražošanas, importa, eksporta un patēriņa datu aprēķiniem;
- informācijas un komunikācijas tehnoloģiju produktu importa un eksporta aprēķiniem;
- nacionālo kontu statistikas rādītāju aprēķiniem;
- dažādos pētījumos.

➤ Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?

Oficiālo statistiku nodrošina, lai izpildītu šo tiesību aktu:

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra Regulu (ES) Nr. 2019/2152 par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku, ar ko atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā;
- Komisijas 2020. gada 30. jūlija Īstenošanas Regulu (ES) 2020/1197, ar kuru nosaka tehniskās specifikācijas un kārtību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/2152 par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku, ar ko atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā.

➤ Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?

Pienākums iesniegt datus izriet no [Statistikas likuma 14. panta pirmās daļas](#), kurā noteikts, ka Pārvaldei ir tiesības pieprasīt, lai respondents sagatavo un sniedz datus par statistisko vienību, arī ierobežotas pieejamības informāciju, lai nodrošinātu oficiālo statistiku. Respondents statistikas iestādei tās noteiktajā termiņā, formā un apjomā sniedz patiesus datus. Pēc statistikas iestādes pieprasījuma respondents sniedz rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus par šiem datiem.

➤ Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?

- VID muitas deklarāciju dati tiek izmantoti apkopojuma veidošanai par tirdzniecību ar trešajām valstīm, kā arī Intrastat datu papildināšanai ar darījumiem par tirdzniecību ar ES dalībvalstīm, kas notiek muitas kontrolē.
- VID PVN deklarāciju dati tiek izmantoti Intrastat respondentu saraksta noteikšanai, datu pārbaudei, kā arī neiegūtās informācijas pierēķina veikšanai.
- Civilās aviācijas aģentūras informācija tiek izmantota datu apkopošanai un analīzei par lidmašīnām.
- VAS "Latvijas Jūras administrācijas" informācija tiek izmantota datu apkopošanai un analīzei par kuģiem.

- Pārvaldes sistēmas operatora ikmēneša informācija par elektroenerģijas pārvadi pāri Latvijas robežai un elektroenerģijas biržas informācija tiek izmantota elektroenerģijas uzskaitēi.

Kam ir jāiesniedz dati?

Uzņēmumiem – PVN maksātājiem vai to pārstāvjiem nodokļu jautājumos, kuri nosūta preces uz ES valstīm un ir pārsnieguši Pārvaldes noteikto Izveduma tirdzniecības apjoma īpašo robežvērtību (7 000 000 EUR).

Izlases izveidošanas standarts:

- Izlases apjoms un tajā ietveramās nozares izriet no [Ministru kabineta 2016. gada 20. decembra noteikumiem Nr. 812](#) "Oficiālās statistikas veidlapu paraugu apstiprināšanas un veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas noteikumi".

Kur publicē oficiālo statistiku?

- Oficiālās statistikas portālā:
  - [Preču ārējā tirdzniecība \(imports, eksports\)](#)
- Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) [datubāzē](#)

Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?

- Ekonomikas ministrija
- Latvijas Banka
- Ārlietu ministrija
- Zemkopības ministrija
- Apvienoto Nāciju Organizācija
- Starptautiskais Valūtas fonds

Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?

Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti. Pārvaldes nodarbinātajiem aizliegts izpaust datus un citu ierobežotas pieejamības informāciju, kas viņiem kļuvusi zināma, pildot dienesta vai darba pienākumus. Tas attiecas arī uz personām, kuras uz laiku ir iesaistītas oficiālās statistikas nodrošināšanā vai ar kurām izbeigtas darba vai dienesta tiesiskās attiecības.

Pārvalde veic nepieciešamās darbības, lai novērstu neatļautu piekļuvi datiem, to sagrozīšanu vai izplatīšanu, nejaušu vai neatļautu iznīcināšanu.

No respondentiem iegūtos datus izmanto oficiālās statistikas nodrošināšanai, tas nozīmē, ka datus, kas primāri iegūti statistikas nodrošināšanai, nedrīkst izmantot civilprocesā, administratīvajā procesā, kriminālprocesā vai komercdarbībā.

Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu.

Pārvalde pieprasa un apstrādā datus saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas \(ES\) 2016/679](#) par fizisku personu aizsardzību

attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK 6. panta 1. punkta c) un e) apakšpunktu un 89. panta 1. un 2. punktu normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildei vai sabiedrības interesēs.

Vairāk par informācijas drošību un datu aizsardzību var atrast Pārvaldes mājaslapā: <https://www.csp.gov.lv/lv/informacijas-drosiba-un-datu-aizsardziba>.